



**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Alexandri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

ratur in vobis tolerantia eorundem passionum quas & nos patimur, & spes nostra firma est pro vobis, scientes quoniam sicut socii passionum estis, sic eritis & consolationis. Fidelis autem deus qui non patietur vos tentari super id quod potestis, sed faciet cum tentatione etiam prouentum ut possitis sustinere. Propter quod charissimi sectamini charitate inuicem, & emulamini meliora & spiritualia, & adiuuate vos inuicem, ut deo semper in omnibus placere valeatis. Deus autem pacis sit cum omnibus vobis Amen. Data Calend. Nouembris Gallio & Bradua. CC.

Incipiunt decreta Alexandri primi pape. De sa-

cerdotibus non vexandis, nec scriptis ab eis per metum aut aliquam fraudem exigendis, Et de passione Domini in consecratione corporis eius miscenda, Et de aqua cum sale populis benedicenda, Et de fide sancte Trinitatis,

Anno dñi, us. sub Zello Adriano imperatore.



Alexander episcopus omnibus orthodoxis per diuersas prouincias, Christo domino famulantibus, Cogitantibus nobis metum diuini iudicii fratres charissimi & post vitam hanc unumquemque prout gesserit recepturus, quid veniat in querela, tacere non licuit, sed nobis vobis loqui necessitas imperauit, dicente propheta, Exalta ut tuba vocem tuam, & cui omnium ecclesiarum commissa est cura, si dissimule audiam, domino dicente, reiecitis mandatum dei, ut statuatis traditiones vestras. Quid enim aliud est reijcere mandatum dei, quam priuato consilio, iudicio humano nouis rebus constituedis liberius delectari. Vnde & alibi scriptum est: Ne transgrediaris terminos antequam posuerunt patres tui. Terminos indubitater transgredis qui statuta patrum postponit atque confundit. Peruenit namque ad conscientiam apostolicam sedis, quod nonnulli sunt tam solidi quam domini cae precepta & apostolorum, eorumque successorum statuta minime obseruant, & eos de quibus dominus ait, Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, non solum tagere minime dubitant, sed etiam persequi non formidant. Et licet nos persequantur, quia nec nos sine illis, nec illos sine nobis persequi possunt, quoniam illius sumus discipuli qui aias pro fratribus precepit ponere, tamen eis pericula & perditiones eorum non sumus ausi celare, ne prophetica (quod absit) danemur sciam, quod ait: Si annuntiaueris iniquo iniquitatem suam, animam tuam liberauisti. Si autem non annuntiaueris ei, sanguinem eius de manu tua requiram. Est etiam & hoc ad hanc sanctam sedem platum (quod pudet dicere) & non solum sacerdotali, sed etiam omni christiano nomini est inimicum. id est quod nonnullos episcopos vel sacerdotes aut metu compellunt, aut vi extorquent, aut fraude decipiunt, aliquas confessionis litem in alteram partem quam debeant, aut pro suarum non requisitione rerum, aut quod deterius est alieni erroris secta scripturas facere & propriis manibus roborare, & contra populis recitare atque confiteri. Aliquos dicunt carceribus & ergastulis recludi, ut saltim his terribili insidijs deuiet dominum sacerdotes, & suis faueant voluntatibus. Relatum insuper est ad huius sanctae & apostolicae sedis apicem, cui summam dispositiones causarum & omnium negotia ecclesiarum ab ipso domino tradita sunt, quasi ad caput, ipsorum dicente principi apostolorum Petro: Tu es Petrus & super hanc petram ecclesiam meam edificabo, Quod quidam aemuli Christi, eiusque sanctae ecclesiae insidiatore, sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumunt, cum magis apostolus christianorum causas ad ecclesias deferri, & ibidem terminari precipiat. Taliter peruariantes peruariati sunt in dominum suum, & non obediunt praecipis eius, de quibus dominus per prophetam Osee loquitur, dicens: Quasi vaccae lasciuientes declinauerunt & dilexerunt afferre ignominiam, peccatoribus suis, Et idem, vix eis quoniam recesserunt a me, vix stabunt quia peruariati sunt in me, & ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia, & non clamauerunt ad me in corde suo, sed vlulabant in cubilibus suis, super triticum & vinum ruminabant & recesserunt a me. Ego erudiui & confortauimus brachia eorum, & in me cogitauerunt malitiam. Reuersi sunt ut essent absque iugo, facti sunt quasi arcus dolosus. Abiciet eos dominus (ait idem propheta) quia non audierunt eum, & erunt vagi in nationibus. De his enim clericis vel laicis qui episcopos vel reliquos sacerdotes prius tam ad primates eorum quam ad reliquos accusant iudices, qui auribus eorum a quibus se laesos aestimant, inculcent, ut ab eis aut ius suum aut iustitiam recipiant apologiam. Item per eundem ait dominus propheta: Audi domus Israel & domus regis ausculta & attendite sacerdotes, quia vobiscum iudicium est, quoniam laqueus facti estis speculationi & rete expansum super Thabor, victimasque declinastis in profundum. Et ego eruditor omnium vestrorum, Et alibi: Omnes calefacti estis quasi clybanus, quia deuoratis iudices vestros. Ipsi autem declinant victimas domini in profundum, qui eos deuorant vel iniuste lacerant, quia oculi domini dicunt. Nam si modo quisque principis secularis oculos laceraret aut amoueret, esset reus malefatis an non profecto aut morti traderet aut perpetua notaret infamia. Si pro seculi potestatibus talia ab hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait. Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, Proculdubio hi qui eos persequuntur & amouere nituntur iniuste contra

minos antiq̄s q̄s posuerunt patres tui. Terminos indubitater transgredis q̄ statuta patrum postponit atq̄ confundit. Peruenit namq̄ ad conscientiam apostolicae sedis, q̄ nonnulli sunt tam solidi q̄ dñi cae p̄cepta & apostolorum, eorumq̄ successorum statuta minime obseruat, & eos de quibus dñs ait, Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, non solum tagere minime dubitant, sed etiam persequi non formidant. Et licet nos persequantur, quia nec nos sine illis, nec illos sine nobis persequi possunt, quoniam illius sumus discipuli q̄ aias pro fratribus p̄cepit ponere, tñ eis pericula & p̄ditiones eorum non sumus ausi celare, ne prophetica (q̄d absit) danemur sciam, q̄ ait: Si annuntiaueris iniquo iniquitatem suam, animam tuam liberauisti. Si autem non annuntiaueris ei, sanguinem eius de manu tua requiram. Est etiam & hoc ad hanc sanctam sedem platum (q̄d pudet dicere) & non solum sacerdotali, sed etiam omni christiano nomini est inimicum. id est quod nonnullos ep̄os vel sacerdotes aut metu compellunt, aut vi extorquent, aut fraude decipiunt, aliquas confessionis litem in alteram partem quam debeant, aut pro suarum non requisitione rerum, aut quod deterius est alieni erroris secta scripturas facere & propriis manibus roborare, & contra populis recitare atq̄ confiteri. Aliquos dicunt carceribus & ergastulis recludi, ut saltim his terribili insidijs deuiet dñi sacerdotes, & suis faueant voluntatibus. Relatum insuper est ad huius sanctae & apostolicae sedis apicem, cui summam dispositiones causarum & oim negotia ecclesiarum ab ipso dño tradita sunt, quasi ad caput, ipsoq̄ dicente principi ap̄loꝝ Petro: Tu es Petrus & sup̄ hanc petram ecclesiam meam edificabo, Quod quidam aemuli Christi, eiusq̄ sanctae ecclesiae insidiatore, sacerdores dei ad iudices publicos accusare p̄sumunt, cum magis ap̄lus christianorum causas ad ecclesias deferri, & ibidem terminari p̄cipiat. Taliter peruariantes peruariati sunt in dñm suum, & non obediunt praecipis eius, de quibus dñs per prophetam Osee loquitur, dicens: Quasi vaccae lasciuientes declinauerunt & dilexerunt afferre ignominiam, p̄ccatoribus suis, Et idem, vix eis qm̄ recesserunt a me, vix stabunt q̄a peruariati sunt in me, & ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia, & non clamauerunt ad me in corde suo, sed vlulabant in cubilibus suis, sup̄ triticum & vinum ruminabant & recesserunt a me. Ego erudiui & confortauimus brachia eorum, & in me cogitauerunt malitiam. Reuersi sunt ut essent absq̄ iugo, facti sunt quasi arcus dolosus. Abiciet eos dñs (ait idem p̄pheta) q̄a non audierunt eum, & erunt vagi in nationibus. De his enim clericis vel laicis q̄ ep̄os vel reliquos sacerdotes prius tam ad primates eorum q̄ ad reliquos accusant iudices, q̄ auribus eorum a quibus se laesos aestimant, inculcent, ut ab eis aut ius suum aut iustitiam recipiant apologiam. Item p̄ eundem ait dñs propheta: Audi domus Israel & domus regis ausculta & attendite sacerdotes, q̄a vobiscum iudicium est, qm̄ laqueus facti estis speculationi & rete expansum sup̄ Thabor, victimasq̄ declinastis in profundum. Et ego eruditor oim vestrorum, Et alibi: Omnes calefacti estis quasi clybanus, q̄a deuoratis iudices vestros. Ipsi autem declinant victimas dñi in profundum, qui eos deuorant vel iniuste lacerant, q̄a oculi dñi dicunt. Nam si modo quisq̄ principis secularis oculos laceraret aut amoueret, esset reus malefatis an non profecto aut morti traderet aut perpetua notaret infamia. Si pro seculi potestatibus talia ab hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait. Qui vos tagit, tagit pupillam oculi mei, Proculdubio hi qui eos persequuntur & amouere nituntur iniuste contra

D 2 aposto-

Decreta Alexandri pape.

apostolicā autoritatem si à morte prohibent dicente dño, nolo mortē peccatoris, sed vt conuertatur & viuat, perpetua tamē notantur infamia, & exilio digni iudicantur finitimo, de qbus à temporibus apostolorū & infra ista tenemus atq; decreta habemus eorū accusandi episcopos vel testificandi in eos vocē obstruimus, q̄s non humanis sed diuinis actibus mortuus esse scimus de qbus dñs loquitur per eundē prophetā. Calumniā patiens Ephraim fractus est iudicio, quoniam cepit abire post sordē, & ego quasi tinea Ephraim, & quasi putredo domui Iuda. Et vidit Ephraim languorē suū & Iudas vinculū suū, & abiit Ephraim ad Assur, & misit ad regē vltorem, & ipse nō poterit sanare vos nec soluere poterit à vobis vinculū. Qui em̄ sacrilega psequuntur p̄suasione & lacerare nituntur ep̄os, vel eos q̄ domino recte sacrificāt, indubitāter eū persequuntur & dilaniāt cuius vice fungunt, vnde ait dñs per Iohel prophetā. Nūquid vltionē reddidistis mihi? Et si vlticimini vos contra me, cito velociter reddam vicissitudinem vobis super caput vestrū. Et p̄ Amos prophetā dñs, inquit: Quis sapiēs, & intelliget ista, intelligēs & sciet ea. Quia recta via dñi & iusti ambulabūt in eis, p̄uaticatores vero corruent in eis. Et ipsa p̄ se veritas ait: Qui vos audit me audit, & q̄ vos spernit me spernit. His & alijs fulti quā plurimis dominicis p̄ceptis vetantēs hoim perditiones, cū omnibus huius sancte sedis, quā dñs caput totius & ecclesie constituit membris talia fieri prohibemus, ne confundat̄ populus domini in æternū. Nā & à p̄decessoribus nostris inhibitu legimus, vt nemo contristet doctores, neq; accusationem aduersus eos suscipiat. Ipse nāq; apostolorū princeps in ordinatione beati Clementis populū instruens ait: Quicumq; contristauerit doctore veritatis peccat in Ch̄m, & patrem omnium exacerbat deum, propter qd̄ vita carebit, & doctor gentium, inquit, si p̄occupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui sp̄uales estis, sustentate illum, in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne & tu tenteris, alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.

¶ Has cōsiderātes pietates, & pericula vitantes animarū, vna cū omnibus dñi sacerdotibus, q̄ vobiscū in hanc sacrā conuenerūt vrbe, & cū omnibus huius capitis mēbris, sicut à beatis apostolis, & à reliquis sanctis patribus, & à successoribus eorum accepimus, statuente decreuimus, oēs qui sanctos patres persequuntur, aut amouere, vel dilacerare manifeste nituntur infames esse, & alienos à liminibus ecclesie, vsq; ad satisfactionem fieri, q̄a sic odit deus eos, qui aduersus patres arman̄ vt patres inuasores, vel destructores. Qui ideo infames efficiuntur, q̄a patres psequuntur. Quā si, nec loqui eis licet, quibus doctores summi (quos episcopos vocamus) propter eorum scelera aduersantur, quanto magis eis, qui eos infestant, nec consentiendum est, nec loquendū, ne principes eorū inueniantur sceleribus, quia non solum qui faciunt, sed q̄ consentiunt facientibus rei sunt. Vnde & beatus princeps apostolorū Petrus in ordinatione sancti p̄decessoris nostri Clementis instruens clerū & populū ait: Si inimicus fuerit Clemens alicui pro actibus suis vos nolite expectare, vt ipse vobis dicat cū illo nolite amici esse, sed prudenter obseruare debetis, & vultati eius, absq; cōmunicatione obsecudare, & auertere vos ab eo cui ipsum sentitis aduersum, sed nec loqui his qbus ipse nō loquitur, vt vnusquisq; qui in culpa est, dum omnū vestrū cupit amicitias ferre, festinet citius reconciliari ei q̄ omnibus p̄r̄ est, & p̄ hoc redeat ad salutē, cū obedire ceperit monitis p̄sidentis. Si vero q̄s amicus fuerit his qbus amicus non est, & locutus fuerit his qbus ipse nō loquitur vnus est, & ipse ex illis qui exterminare ecclesiam dei volunt, & cū corpore vobiscū esse videat, mente & animo contra vos est, & est multo nequior hostis hic, quā illi qui foris sunt, & euidenter inimici sunt. Hic em̄ per amicitie speciem quæ inimica sunt gerit, & ecclesiam dispergit, ac vastat. Similiter si hm̄i personis, quæ dā scripturæ quoquomodo p̄ metu, aut fraudē, aut p̄ vim extorte fuerint, vel vt se liberare possent, quocūq; modo ab eis cōscripte, vel roborate fuerint ingenio, ad nullū eis p̄iudiciū, aut nocumentum, peruenire censemus, neq; vllam eius infamiā, vel calumniā, aut à suis sequēstrationem bonis vnquā autore dño & sanctis apostolis eorūq; successoribus sustinere permittimus. Confessio vero in talibus non compulsā, sed spontanea fieri debet, ipso attestante qui ait: Ex corde em̄ procedunt homicidia, adulteria, fornicationes, blasphemie, & cætera quæ sunt ad hæc pertinentia. Nec tantū attendenda sunt q̄ fiunt quantum q̄ animo fiant, quorū exempla, si omnia scribere ceperimus, ante dies quæ exempla deficient. Vnde & illud est qd̄ dñs ad munera Abel respexit, & non ad Cain, quia magis intendit ad offerentes animū, quā ad ea quæ offeruntur. Inde & dñs per prophetam inquit. Dominus scit cogitationes hominū. Et per Osee ait: In gutture tuo fit tuba quasi aquila sup̄ domum dñi & reliqua. Et dominus inquit in euangelio. Tu autem cum oraueris, intra in cubiculū & clauso ostio ora patrem tuum. Omnis em̄ confessio quæ fit ex necessitate fides non est. Et apostolus ait: Corde em̄ creditur ad iustitiā, ore autem confessio fit ad salutem. Amplius autem respicit deus ad cogitationes, & spontaneas voluntates, quā ad actus qui per similitudinem, aut per necessitatē fiunt. Confessio em̄ non extorqueri debet in talibus, sed potius sponte profiteri, pessimū est em̄ de suspitione, aut extorta cōfessione quemquā iudicare, cū magis inspector cordis sit

dis sit dñs q̄ operis, & potius requirit dñs cogitationes puras, & voluntates bonas, q̄ labia mē dacia. Vnde & dñs per prophetā loquens ait, populus iste labijs me honorat, cor eorū autē lōge est à me. Peius malū fore non æstimo, q̄ christianos suis inuidere sacerdotibus. Nouit em̄ dñs qui sunt eius. Non potest autē humano condemnari examine, quē deus suo reseruauit iudicio. Si oīa nanq; in hoc seculo vindicata essent, locū diuina non haberent iudicia. Quod autē ad alios iudices prius non debeant, quam ad sacerdotes, vel auditores ecclesiæ accusare, ita à tempore apostolorū, & infra obseruatum & diffinitum inuenimus. Si quis erga episcopum vel actores ecclesiæ quamlibet quærelā aut actionem iuste habere crediderit, ipse redēptoris sui (cuius actio nostra est institutio) viarū non immemor, sed sectator egregius, qui cum maledicere tur, non maledicebat, sed tanq̄ ouis corā tondeūte se obmutuit, ac pro suis psecutoribus in cruce pendēs apud patrē intercessit, nō prius primates superiores aut alios iudices adeat q̄ ipsos à quibus se læsum æstimat cōueniat familiariter, & nō semel, sed sæpissime, vt ab eis aut suā iustitiā accipiat, aut iuste exculpationē. Boni nepe & vere christiani hoīs est rē ipsam oībus amicitia, ac pacis legibus prius tētare q̄ in iudicio (vbi frequēter amarissimus aīa rancor innascit) suum ius p̄tinaciter expiri. Si q̄s em̄ cū deo, q̄ pacis est autor, habitare cupiat, ei necesse est vt pacem inqrat. Si ergo secus egerit, ab ipsis & ab alijs cōione priuet tanq̄ ap̄los, patrūq; aliorū cōtemptor. De quibus ait propheta. Erunt quasi non sint, & peribunt viri, qui contradicunt vobis.

A ¶ In sacramentorū quoq; oblationibus, q̄ inter missarū solennia dño offeruntur, passio domini miscenda est, vt eius, cuius corpus & sanguis conficitur, passio celebret. Ita vt repulsis opinionibus superstitionū panis tantū & vinū aqua permixtū in sacrificio offerant. Non debet em̄, vt à patribus accepimus & ipsa ratio docet, in calice dñi, aut vinū solū, aut aqua sola offerri, sed vtrūq; permixtum, q̄ vtrūq; ex latere eius in passione sua profluxisse legit, ipsa vero veritas nos instruit calicem & panē in sacramento offerre, qñ ait. Accipit Iesus panē & bñdixit, deditq; discipulis suis, dicens. Accipite & manducate, hoc est em̄ corpus meū, quod pro vobis tradet. Similiter postq̄ cœnauit, accepit calicē, deditq; discipulis suis, dicens. Accipite & bibite ex eo oēs, q̄ hic est calix sanguinis mei, q̄ pro vobis fundet in remissionē peccatorum. Crimina em̄ atq; p̄ctā, oblati his dño sacrificijs delent, idcirco & passio eius in his cōmemoranda est, qua redēpti sumus, & sæpius recitanda, atq; hæc dño offerenda, talibus hostijs delectabit, & placabitur dñs, & peccata dimittet ingentia. Nihil em̄ in sacrificijs maius esse potest q̄ corpus & sanguis Christi. Nec vlla oblatio hac potior est, sed hæc oēs præcellit. Quæ pura conscientia dño offerenda est, & pura mente sumenda, atq; ab oībus veneranda. Et sicut potior est cæteris, ita potius excōli & venerari debet. ¶ Aquā em̄ sale conspersam populis bñdicimus, vt ea cuncti aspersi sanctificent ac purificent, quod & oībus sacerdotibus faciendum esse m̄adamus. Nā si cinis vitulæ aspersus sanguine populū sanctificabat atq; mūdabat multo magis aqua sale aspersa diuinisq; precibus sacrata, populū sanctificat atq; mūdāt. Et si sale asperso p̄ Helisæū prophetā, sterilitas aquæ sanata est, q̄to magis diuinis p̄cibus sacratus, sterilitatē rege aufert hūanarū, & coinquinatos sanctificat, atq; mūdāt, & expurgat, & cætera bona multiplicat, & insidias diaboli auertit, & aphātafatis verfutijs hoīm defendit. Nā si tactu simbriz vestimēti saluatoris, saluatos infirmos esse nō dubitamus, q̄to magis virtute sacrorū eius verborū diuinitus sacrant elemēta, quibus sanitate corporis & aīa humana precipit fragilitas. His ergo & alijs instructi documētis, vota singulorū dñi sacerdotes respicite, & in virtute spūs sancti diuinis precibus, per ministeriū vobis diuinitus collatū perficere certate. Elementa quoq; tam ea quæ præ diximus q̄ cætera diuinis apta vībus & humanis necessaria infirmitatibus sacrare, infirmos curate, & cætera quæ ad vos pertinent diligēter perficite, ipse em̄ saluator tribuendo nobis exemplum, discipulis suis ait. In nomine meo dæmonia eiicite, infirmos curate, egros sanate, leprosos mundate & c. Super infirmos etiā manus imponite, & bñ habebunt.

B ¶ Fidē quoq; sanctæ trinitatis sic docendā à patribus accepimus, vobisq; tradendam subditis destinamus. Esaias nanq; propheta ait, vidi dñm Sabaoth sedētem super thronum excelsum, & Seraphin stabant in circuitu eius, sex alæ vni, & sex alæ alteri, duabus velabāt faciē eius, duabus volabāt, & clamabāt ad alterutrū, dicētes, Sanctus, sanctus, sanctus dñs deus Sabaoth. Si trinitas nō est, quare tertio sanctus dixerūt, aut si vnitas nō est, quare sub trina repetitiōe vnū deum ac dñm intimauerūt. Si trinitas nō est, cur in Geneleos libro dicit. Dixit deus, fecit deus & benedixit deus? Si vnitas nō est, quare tertio dixit deus & deos plurali numero non cōmendauit? Si trinitas nō est, quare in Exodo dictū est tertio, dñe domie miserator, & misericors? Si vnitas nō est, quare dū tertio o dñe diceret, postea singulariter miserator dixit, & nō misera tores, vt plures oīderet, itimauit? Si trinitas nō ē, cur Abrahamā ad ilicē Mābre sedēs tribusq; occurrēs vni dñe dixit, & nō vt viderat tribus saluatiōis obsequiū reddidit? Si vnitas nō ē, cur cū moyse de^o abrahā & de^o Isaac & de^o Iacob, tertio diceret, vnitate oñdēs hoc mihi nomē ē di-

Decreta Alexandri pape.

xit, & nō hęc sunt nra nōia designauit. Si trinitas nō est, q̄re Dauid tertio dixit. Bñdicat nos deus deus nī bñdicat nos deus. Si unitas nō est, q̄re cū tertio deū noīasset bñdicat dixit, & nō bñdicat, adiunxit. Si trinitas nō ē, cur Esaias denuo dixit dñs deus Sabaoth, deus Israel q̄ sedes sup Cherubin. Si vnitas non est, cur q̄ sedes dixit & nō q̄ sedetis astruxit. Si trinitas nō est, cur in libro regnōz dicit domine deus omnipotēs deus Israel sermones tui fideles sunt. Si vnitas nō ē, cur tui dicitur & non vestri potius intimat. Si trinitas nō est, cur in psalmo quinquagesimoocta uo cantat, domine deus virtutū deus Israel, intende ad uisitandas oēs gentes. Si vnitas non est, cur intende posuit & nō intendite, vt p̄dicatus est intimat. Si trinitas nō est, cur in apocalipsi tertio dixit, sanctus dñs deus om̄ipotens, q̄ est & q̄ erat. Si vnitas nō est, q̄re qui est & non qui sunt pluraliter designat. Si trinitas nō est, q̄re in Deuteronomio dictū est. Dñs deus tuus misericors est & audiet vocē tuā. Si vnitas nō est, quare posuit audiet, & nō audient intimat. Si trinitas non ē, quare in Iesu Naue dicit libro dñs deus deoz est. Si vnitas non est, quare est dixit, & non sunt, more locutionis induxit. Si trinitas non ē, quare Helias loquendo in oratione domine dñe deus Israel ostende, q̄ tu es deus meus dixit. Si vnitas non ē, quare ostende posuit, & non ostendite. Si trinitas nō est, cur Mardocheus orādo, dñe dñe deus oīpotens oīa in potestate tua sunt dixit. Si vnitas non est, quare in tua posuit, & non in vestra signauit. Si trinitas nō est, cur etiā Judith orādo dixit, dñe dñe deus oīm virtutū respice in orationē meā. Si vnitas nō est, q̄re respice & nō respicite designauit. Si trinitas non ē, quare in Hieremia dicit, dñs deus vester deus verax est. Si vnitas non ē, quare verax est dixit, & nō veraces potius intimat. Si trinitas nō ē, quare in Apocalipsi scriptū est, dñs deus & spūs prophetaz misit angelū suū ostendere seruis suis q̄ oportet fieri cito. Si vnitas non ē, cur cū patrem & filiū & spiritū sanctū nominasset misit dixit & non miserūt sub p̄taxato triū personaz & nominū numero introduxit. Si trinitas nō est, q̄re in Deuteronomio dicit, dominus deus vester hic ē. Si vnitas non ē, quare hic ē dixit, & non hi sunt plurali numero designauit. Si trinitas non ē, quare in eodem dicitur libro dominus deus tuus deus magnus & potens ē. Si vnitas non ē, q̄re magnus & potens pluraliter nō nominatur. Si trinitas nō ē, cur Tobias cum filiū suum in Rages ciuitatem cū Raphael archangelo mitteret bñdicens eos ita dixisse docet, deus Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob ipse impleat benedictionem suā in vobis. Si vnitas non ē, quare ipse impleat dixit, & non ipsi impleant intimat. Postremo si trinitas nō ē, quare dominus discipulos suos, In nomine patris & filij, & spiritus sancti vniuersas gentes misit baptizare. Si vnitas non ē, quare in nomine dixit, & non in nominibus p̄cipiendo p̄docuit. Si trinitas non ē, quare Paulus apostolus ait ex ipso, & p̄ ipsum & in ipso sunt omnia. Si vnitas non ē, q̄re ex ipso posuit & nō ex ipsis astruxit. Si enim certo certius volueris vnitate trinitatis agnoscere, à sepe dicto doctore gentiū apostolo potestis vniuersa condiscere & sequi catholicam fidem, & horum respuere prauitatem. Gratia domini nri Iesu Chri (ingr) & charitas dei & cōmunicatio sancti spūs ipsa ē patris & filij, & spūs sancti gratia, & sic fidem sanctę trinitatis & intelligere & docere domino adiuuante pleniter potestis.

D ¶ Idcirco igit̄ charissimi fidei regulas iuxta huius epistolę finem posuimus, vt in eius confessiōe fideliter perseueremus, & domino auxiliante bonam fidē habere mereamur. Quicūq; voluerit esse amicus seculi huius, inimicus dei constituitur. An putatis q̄a inaniter scriptura dixit ad inuidiam concupiscit spūs qui habitat in vobis. Maiorem aut̄ dat gratiam, propter q̄d dicitur deus superbis resistit, humilibus aut̄ dat gratiam. Subditi igit̄ estote deo, resistite aut̄ diabolo & fugiet à vobis. Appropinquate domino & appropinquabit vobis. Emundate vobis manus peccatores & purificate corda duplices animo. Miseri estote & lugete & plorate, risus vester in luctū conuertet, & gaudiū in mœrorem, humiliamini in conspectu domini, & exaltabit vos. Nolite detrahare vobis alterutrū fratres mei, quia q̄ detrahit fratri aut̄ qui iudicat fratrem suū, detrahit legi & iudicat legē. Si aut̄ iudicas legē non es factor legis sed index, vnus enī est legislator & index, q̄ potest perdere & liberare. Tu aut̄ quis es qui iudicas proximū tuū. Agite nūc diuites plorate vlulantes in miserijs vestris q̄ aduenient vobis. Diuitię vestraz putrefactę sunt & vestimenta vestra à tineis comesta sunt. Aurę & argentū vestrū eruginauit, & erugo eoz̄ in testimoniū vobis erit, & māducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizatis vobis iram in nouissimis diebus. Ecce merces operariorum, q̄ messuerūt regiones vestras quę fraudata est à vobis clamat, vindictā postcēs retenti laboris, & clamor eoz̄ in aures dñi Sabaoth introiuit. Epulati estis sup terrā, & in luxurijs enutristis corpora v̄ra. In die occisiōis adduxistis, occidistis iustū, & nō restitit vobis. Ve fratres his q̄ tribulāt vos, vos vero quāto amplius tribulamini tanto purgatiore atq; beatiore efficiemini, si tamen ipsa tribulatio patiēter fuerit supportata. Vnde ipsa veritas p̄ se dixit. Beati q̄ p̄secutionē patiunt, p̄pter iustitiā, & alibi. Beati eritis cū vos oderint hoīes, & p̄secuti vos fuerint & eiecerint nomen vestrū tanquā malū. Gaudete in illa die & exultate, quoniam merces v̄ra multa est in celo. Data, ix. Calē Augusti Traiano & Heliano, cc. concess.

¶ Episto

Epistola Alexandri pape de causis ⁊ grauacionibus sacerdotum.

Dilectissimis fratribus omnibus episcopis per diuersas constitutis regiones Alexāder A episcopus. Nulli fratres dubiū est, quia boni à malis semper psequuntur, ⁊ tribulantur. Propter quod humiliemur sub potenti manu dei, vt liberet nos in tempore tribulationis. Nam sicut leo rugiens circuit qrens quem deuoret, sic diabolus nō cessat circuire ⁊ q̄rere q̄s ex fidelibus perdat, ⁊ maxime illos q̄s ardentiores in seruitio saluatoris, ei⁹ familiares inuenerit, familiares dico eos q̄s sibi sacrari ⁊ in ordine apostolatus cōstitui voluit. Ipsi enim pro populo interpellant, ⁊ populi peccata comedūt, q̄a p̄cibus suis ⁊ oblationibus ea delent atq̄ consumūt. Qui autē legationē vestrā impedit, non vnus sed multoꝝ profectū euertit. Et sicut multis nocet ita à multis arguendus est, ⁊ bonoꝝ societate coercendus. Et q̄a dei causam impedit ⁊ statum conturbat ecclesie, ideoq̄ ab eius liminibus ecclesie arceat. Ab hominibus quoq̄ talis est cauendus ⁊ non in cōmuniōne fidelū vsq̄ ad satisfactionē recipiendus. Est enī statutū olim, vt q̄ statum cōturbat ecclesie, ab eius liminibus arceat, ne cū fidelibus cōmunicet q̄ eoz̄ bona auertit. Vos ergo si dilectionē habueritis adinuicem ⁊ vnanimis fueritis, facile tales superare poteritis. Si vero (quod absit) discordes fueritis, ⁊ canino dente vos derodere cœperitis, nō solū eos non superabitis, sed ⁊ vobis ipsis nocebitis atq̄ ab eis superabimini, ⁊ innocenter forte peribitis. Qui autē exuestro collegio fuerit ⁊ ab auxilio vestro se subtraxerit, magis schismaticus ⁊ nō sacerdos esse probabit. Ecce (ingr̄ propheta) quā bonū, ⁊ quā iocundū habitare fr̄es in vnū. Illi vero in vnū non habitant, q̄ à fratru solatio se subtrahūt, aut quod deterius est fratribus insidias pr̄parāt aut laqueos ponūt. De his enī ⁊ eoz̄ similibus dñs per Osee prophetā loquitur dicens, propter vos lugebit terra ⁊ infirmabit omnis qui habitat in ea in bestia agri ⁊ in volucre cœli, sed ⁊ pisces maris congregabunt, veruntamen vnusq̄sq̄ nō iudicet, ⁊ nō arguat vir, populus enim tuus sicut hi q̄ cōtradiciūt sacerdoti ⁊ corruet hodie, ⁊ corruet etiā p̄pheta tecū. Nocte feci tacere matrē tuā, cōticiuit populus meus eo q̄d nō habuit sciētā, q̄a tu sciam, repulisti, repellā te, ne sacerdotio fugaris mihi. Et oblita es legis dei tui, obliuiscar filiorū tuoz̄ ⁊ ego. Secundū multitudinē eoz̄ sic peccauerunt mihi, gloriā eoz̄ ad ignominā cōmutabo. Peccata populi mei comedent, ⁊ ad iniquitatem eoz̄ subleuabūt animas eoz̄. Et erit sicut populus sic sacerdos, ⁊ visitabo sup̄ eum vias eius, ⁊ cogitationes eius reddā ei. Et comedēt ⁊ non saturabunt, fornicati sunt ⁊ non cessauerūt, q̄niam dominū dereliquerūt in nō custodiēdo. Hęc caute fr̄es, ⁊ bona semper agere festinate, q̄a in hoc cognoscent omnes (dicit dñs) q̄niam mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicē. Bonū est nāq̄ proculdubio, ⁊ omnibus timentibus deū desiderabile, cohibere dissensiones ⁊ altercationes, fratribusq̄ subuenire, ⁊ inuicem nō inuidere, sed adiuuare. Nos ergo q̄ discipuli domini ⁊ dici ⁊ esse cupimus, portare crucem Christi ⁊ cōpati fratribus debemus, ⁊ nō quascūq̄ eis insidias aut foueas pr̄parare, q̄a talionem meretur q̄ fratribus foueā pr̄parat. Nolite errare fratres, q̄a deus non irridetur. Huius rei gratia dñs vobis cōmisit ecclesiam suā, vt pro omnibus laboretis, ⁊ cūctis oppressis opē ferre nō neligatis, vnde dñs, per prophetā loquitur dicens. Hęc dixit dñs, iudicate mane iudiciū ⁊ eruite vi oppressos de manu calūniantis, ne forte egrediat quasi indignatio mea, ⁊ succendat ⁊ non sit qui extinguat. Vos ergo qui in summo speculo à domino cōstituti estis, attendere eos ⁊ opprimere oportet qui in fratres seditiones ⁊ scandala excitant, ne simul cum eis pereatis. Salute omnes qui recte laborant in euangelio Christi ⁊ iuste gubernant viam eius ne cohabitantes in ea demergantur aut suffocentur. Salutat vos omnis apostolica ecclesia in domino. Amen. Data. vij. Calē. Nouembris Traiano ⁊ Heliano. IIII. CC. concess.

Epistola Alexandri pape ut vitentur detractio-

nes ⁊ iniuste pulsationes.

Alexander ep̄s omnibus diuino sacerdotio fungentibus pax ⁊ misericordia multipli- B cetur ⁊ sapientia atq̄ bona voluntas in omnibus augeat ⁊ fructificet in domino. Gratia dei sum⁹ fr̄es charissimi id q̄d sum⁹. Idcirco nobis puidēdū ē ⁊ oppido decertādū ne i ea vacui iueniamur, sed eadē nobis cooperāte gr̄a fructū dño plurimū reportem⁹.

D 4 Quod

Epistola Alexandri pape

Quod aliter fieri non potest, nisi sapiam sectando, eiusque præcepta lectionibus & hymnis meditando, atque eo admodum te implendo, orando, vigilando, & voluntate eius, (in quantum ipse largitus fuerit) proficere studeamus. Nec eandem negligendam gratiam nobis dominus dedit, sed fideliter exercendam tribuit. Dilectio enim sine simulatione in nobis esse, & apparere debet, quia omnis qui odit fratrem suum homicida est. Qui vero diligit eum, in deo manet, & deus in eo, unde & apostolus ait: Nolite iudicare fratres inuicem, sed hoc iudicate magis, ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum, & dominus inquit: Quod tibi non vis fieri, alteri ne facias, & alibi: In hoc cognoscet omnes quia mei estis discipuli, si dilectionis habueritis ad inuicem, & Salomon ait: Sacrificium salutare est attendere mandatis & discedere ab omni iniquitate. Summa enim iniquitas est fratres detrahere, & accusare, unde scriptum est: Omnis qui detrahit fratrem suum homicida est. Et omnis homicida non habet partem aut hereditatem in regno dei, & alibi: Cauete vos fratres charissimi, ne participes efficiamini (quod absit) malis eorum, & non solum vos cauete a talibus, sed & cauere alios ab eis, & auertere docte, de his enim dominus ait per prophetam Michæam: Vix qui cogitatis inutile, & operamini malum in cubilibus vestris. In luce matutina facient illud quoniam contra deum est manus eorum. Et concupierunt agros, & violenter tulerunt, & domos rapuerunt, & calumniabant virum, & domum eius, vix & hereditatem eius. Idcirco dicit dominus hæc: Ecce ego cogito super familiam istam malum, unde non auferetis colla vestra, & non ambulabitis superbi, quoniam tempus pessimum est. In die illa sumet super vos parabola, & cantabunt canticum cum suauitate, dicentium: De populatioe vastati sumus, pars populi mei commutata est. Quo recedit a me cum reuertat, qui regiones vestras deuorat. Propter quod non erit tibi mittens funiculum fortis in cœtu domini, o Israel. Ne loquamini loquentes. Non stillabit super istos, non comprehendet confusio dicit dominus Iacob: Nunquid abbreviatus est spiritus domini, aut tales sunt cogitationes eius. Nonne verba mea bona sunt, cum eo qui recte graditur. Et e contra, populus meus in aduersarium confurrexit, desuper tunicam pallium sustulit & eos qui transibant simpliciter, conuertistis ad bellum, & e contra: De his qui accusant vel tribulant per Naum prophetam confortans eos sic loquitur dominus, dicens: Et confortans in die tribulationis, & sciet sperantes in se. Et in diluuium pretereunte consummationem faciet loci eius, & inimicos eius presequens tenebræ. Quid cogitatis contra dominum? Confirmationem ipse faciet. Non consurget duplex tribulatio, quæ sicut spinæ se inuicem complectunt, sic conuiuium eorum pariter potantium consumet quasi stipula ariditate plena. Ex te exiit cogitans contra dominum malitia mente practas per uariationem. Hæc dixit dominus: Si perfecti fuerint, ita & plures sic quoque attendent & pertransibit. Affixi te & non affligam te ultra. Facile est fratres verbo fallere hominem, sed non deum. Sapiens non est qui nocet, nec vir linguosus in malum se dirigit in terra, nihil vero mali vult, qui fidelis est. Malo enim & prauo ingenio fides aliena est, ait enim apostolus de infidelium ignorantia: Si enim cognouissent nunquam dominum gloriæ crucifixissent. Cruciger enim dominum qui eum in sacerdotibus suis presequunt: quia crux a cruciatu dei. Magnam vero faciem sustinet qui compatitur, sed tamen beati qui persecutionem patiunt propter iustitiam. Ecce ait Iudas apostolus: Veniet dominus in milibus suis facere iudicium, & perdere omnes impios, & arguere omnem carnem, de omnibus impietatibus eorum. Hæc fratres valde timenda sunt, & pendenda, ne veniens unusquisque ad iudicium poenam cum impijs recipiat, sed cum iustis gloriam. Quod Pius dominus prestare dignetur, qui viuit & regnat per secula cuncta. Data Calestini, Maij Heliano & Vetereo, cc. consulibus.

Incipiunt decreta Sixti pape primi.

C
Anno dñi
129. tempore
Adriani



MNIBVS in deo patre, & domino nostro Iesu Christo dilectis fratribus in charitate domini nostri Iesu Christi, Sixtus Romanæ Ecclesiæ archiepiscopus salutem. Charissimi fideliter agite in omnibus, ut fideles & non infideles inueniamini. Nolite imitari malum, sed quod bonum est agite, quia qui ex deo est bene facit, qui autem male, non ex deo, sed ex diabolo est. Fidem enim rectam vos tenere oportet, ut dissentientes ab Apostolica non sitis doctrina. Vnum enim verum deum patrem & filium a prophetis & apostolis ostendimus prædicatum, a quibus etiam spiritum sanctum credimus non esse discretum. Esaias propheta dicens: Ego sum deus & non est alius præter me. Et per meipsum iuro, quia exiit ex ore meo veritas, & sermo meus non auertitur, quia mihi inclinabitur omne genu, & omnis lingua confitebitur per dominum, dicens: Iustitia & gloria ad eum veniet. Et ut in hoc testimonio patrem & filium simul fuisse cognoscatis Paulum apostolum audite dicentem: ut in nomine (inquit) Iesu omne genu flectat celestium, terrestrium, & inferorum, & omnis lingua confiteatur, quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris omnipotentis. Quod si secundum aliquos filius est minor patre suo, ergo minorata est & glo-